

9. CONSERVAREA ȘI AMELIORAREA BIODIVERSITĂȚII

9.1. Măsuri în favoarea conservării biodiversității din siturile Natura 2000

În zona teritorială a U.P. V Zalha nu există situri „Natura 2000”.

9.2. Măsuri generale favorabile biodiversității

Măsurile generale favorabile biodiversității sunt acele măsuri menite să asigure conservarea diversității biologice, la nivelul tuturor ecosistemelor forestiere, în vederea maximizării funcției ecoprotective, prin conservarea diversității genetice și specifice.

Pentru asigurarea biodiversității, în pădurile și terenurile destinate împăduririi din unitatea de producție și protecție în studiu (ca de altfel, în întreg fondul forestier național) se vor avea în vedere următoarele măsuri:

- promovarea cu prioritate a regenerării naturale a arboretelor, cu prilejul aplicării tratamentelor silviculturale, prin alegerea tratamentelor cu perioade medii și lungi de regenerare, în funcție de speciile din compoziția arboretelor respective, conform criteriilor de alegere a tratamentelor din normele tehnice în vigoare;
- în cazul în care regenerarea naturală nu este posibilă din diferite cauze, regenerarea artificială se va face numai cu puieți de proveniență locală (proveniți din sămânța rezervațiilor sau arboretelor valoroase din zonă, care și-au dovedit, prin însăși vegetația bună, rezistența la diverșii factori destabilizatori ce se manifestă), astfel asigurându-se conservarea genofondului și ecofondului local, implicit a biodiversității. De altfel, populația locală este, în cele mai multe cazuri, unitatea de bază în raport cu care se stabilește strategia de management forestier;
- la constituirea subparcelelor trebuie să se acorde o atenție sporită mărimii viitoarelor subparcele – se vor constitui u.a. cu suprafețe cât mai mari posibil, dar care, conform criteriilor de constituire a subparcelelor, să fie constituite din elemente de arboret din una sau mai multe specii, dar din aceeași populație (proveniență), de aceeași vârstă sau de vârste apropiate și din 1 - 2 clase de producție;

- pentru conservarea ecotipurilor (climatic, edafice, biotice), este necesară includerea lor în subparcele distincte, în vederea stabilirii de țeluri de gospodărire corespunzătoare;

- prin aplicarea lucrărilor silvotehnice se impune menținerea unui amestec bogat de specii la nivelul fiecărui arboret, prin promovarea tuturor speciilor adaptate condițiilor staționale locale, potrivit tipului natural fundamental de pădure, în proporții corespunzătoare ecologic și economic, astfel păstrându-se bogăția de specii din fiecare zonă în parte, implicit caracterul natural al ecosistemelor;

- extragerea speciilor alohtone (speciile introduse artificial sau cele pioniere, regenerate natural dar necorespunzătoare tipului de pădure natural fundamental din ecosistemul respectiv), prin intervențiile silvotehnice, atunci când acestea devin invazive;

- în arboretele în care este prezent subarboretul, acesta nu trebuie extras prin lucrările silvotehnice, cu excepția situațiilor în care afectează instalarea regenerării naturale în arboretele parcurse sau de parcurs cu tăieri de regenerare, sau împiedică dezvoltarea bună a arboretelor tinere. Când subarboretul afectează viitorul arboret sau arboretul din suprafața în care este instalat, se va extrage un anumit procent din suprafața ocupată, măsură ce face parte fie din lucrările de ajutorare a regenerării naturale (în cazul arboretelor incluse în planul decenal de recoltare a produselor principale), fie se face simultan cu degajările (în situația în care speciile arbustive stânenesc dezvoltarea arboretelor tinere);

- în culturile instalate pe terenurile degradate, speciile arbustive vor fi protejate, la liziere și/sau luminișurile din cuprinsul arboretelor, astfel încât aici vânatul să găsească adăpost și hrană și să afecteze, cât mai puțin posibil, culturile tinere nou instalate;

- se vor menține și întreține terenurile pentru hrana vânatului, ca și micile poieni și luminișuri din arborete, în vederea conservării păturii erbacee, respectiv păstrarea unei suprafețe cu aspect mozaicat, diversificat;

- la executarea lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor, sau cu prilejul efectuării tăierilor de regenerare, se va păstra o parte din arborii morți „pe picior” și/sau „la sol”, în vederea protejării unor specii de păsări care cuibăresc în acești arbori și pentru conservarea microflorei și microfaunei locale;

- în cuprinsul arboretelor, în situația în care există, se vor păstra și „arbori pentru biodiversitate”, constituiți în buchete, grupe de arbori sau porțiuni mai mari, reprezentative sub aspectul biodiversității. Aceste porțiuni se pot constitui

și ca subparcele distincte, ce urmează să fie conduse până la limita longevității, urmând a fi apoi înlocuite, progresiv, cu alte porțiuni/buchete/grupe asemănătoare, cu prilejul tăierilor de regenerare. Este de dorit ca acești „arbori pentru biodiversitate” să fie cât mai dispersați pe cuprinsul unității de gospodărire. În acest scop pot fi selectați, din timp, arbori care prezintă putregai, scorburi, arbori cu lemn aflat într-un stadiu avansat de descompunere, dar nu în arborete afectate, cel puțin slab, de factori destabilizatori (atacuri de insecte, uscări, vătămări produse de vânt, de zăpadă sau de vânat, răniri prin aplicarea lucrărilor silvotehnice, etc.);

- se va avea în vedere menținerea bălților, pâraielor, izvoarelor, oricăror luciuri mici de apă, zonelor mlăștinoase, smîrcurilor, zonelor ripariene. La executarea lucrărilor silvice să se procedeze de așa natură încât să se evite fluctuații excesive al nivelului apelor, degradării digurilor naturale și, bineînțeles, poluarea apelor. Eventualele izvoare de apă deranjate prin lucrări trebuie refăcute cât mai rapid;

- prin aplicarea măsurilor silviculturale prevăzute în amenajament se va urmări echilibrarea structurii pe clase de vârstă a arboretelor, în vederea asigurării conservării/diversificării biodiversității, cunoscut fiind că fiecărei clase de vârstă îi corespunde un anumit nivel de biodiversitate;

- arboretele se vor conduce la vârste mari, potrivit exploatabilității tehnice sau de protecție, care să favorizeze adoptarea de cicluri de producție lungi, astfel creîndu-se premisele sporirii/diversificării biodiversității, știut fiind că existența arboretelor exploatabile, cu vârste înaintate, denotă un nivel ridicat al biodiversității;

- prin măsurile prevăzute de amenajament (*dar și în timpul executării lucrărilor silvotehnice*), se va urmări și protejarea habitatelor marginale/fragile (*liziere, zone umede, păduri ripariene, grohotișuri, stâncării, etc.*), în vederea menținerii condițiilor specifice ce au condus la biodiversitatea ce trebuie protejată, specifică fiecărei zone în parte;

- ori de câte ori într-un arboret se identifică unul sau mai multe elemente remarcabile care pot să facă obiect de conservare, suprafața în care se află va fi individualizată prin constituirea unei subparcele aparte, urmând a i se aplica un regim de gospodărire favorabil protejării elementului/elementelor respectiv(e) și habitatului zonal.

9.3. Efectul aplicării prevederilor amenajamentului silvic asupra biodiversității din zonă

Primul amenajament elaborat pe baze științifice moderne și unitare pentru fondul forestier proprietate publică a statului din U.P. V Zalha a fost cel care a intrat în vigoare în anul 1954, amenajamentul actual fiind cel de al șaptelea.

Astfel, având în vedere perioada îndelungată de gospodărire durabilă a fondului forestier și factorii destabilizatori de natură biotică și abiotică care s-au manifestat în zonă, se poate afirma că, menținerea integrității pădurilor și a biodiversității naturale, a fost unul din principalele obiective ale managementului asigurat de personalul silvic, în baza amenajamentelor silvice întocmite.

Amenajamentele silvice, departe de a fi simple regulamente de exploatare, au încorporat cunoștințe și analize pluridisciplinare. De aceea, subliniem faptul că rolul amenajamentului este unul benefic pentru menținerea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor și că, fără reglementările pe care le implementează, împreună cu alte acte legislative ale sectorului silvic, anumite componente și conexiuni ale ecosistemelor acum protejate ar fi putut fi grav perturbate, unele chiar dispărute.

9.4. Recomandări privind certificarea pădurilor

Ideea de certificare a managementului forestier, a apărut în contextul preocupărilor majore legate de gospodărirea pădurilor, înscriindu-se în ideea globală de certificare a sistemelor și performanțelor, aplicabilă în cele mai diverse domenii de activitate.

Certificarea managementului forestier, cunoscută mai ales sub denumirea de certificarea pădurilor, își are originile în îngrijorările societății, apărute odată cu defrișările masive de păduri tropicale, de la începutul anilor '80-'90.

Certificarea managementului forestier în sistem FSC este un proces prin care, în urma unui audit, o organizație independentă confirmă faptul că o anumită suprafață forestieră este gestionată în conformitate cu un standard agreat.

În U.P. în studiu nu sunt păduri certificate.

9.5. Păduri cu valoare ridicată de conservare

9.5.1. Conceptul de Păduri cu Valoare Ridică de Conservare - PVRC

Fiecare arboret în parte și pădurea în totalitatea ei îndeplinește funcții de protecție dintre cele mai diverse, asigurând inclusiv servicii de natură socială indispensabile comunităților umane.

Acolo unde aceste valori sunt considerate a fi de o importanță excepțională sau critică, pădurea poate fi definită ca o pădure cu valori ridicate de conservare.

Deci, pădurile cu valoare ridicată de conservare (PVRC) sunt acele păduri care au o importanță critică din perspectiva protejării mediului, a conservării biodiversității și a valorilor culturale și religioase ale comunităților locale.

În U.P. V Zalha nu sunt arborete certificate ca păduri cu valoare ridicată de conservare.

